

	A	B	C	D	E	F		
1	Spinoza: taxonomie van hartstochten Klaas van den Berg en Adrie Hoogendoorn. 23 februari 2014 (v12). (mailto:vdberg.nl@gmail.com) Gebaseerd op: Meijer (2002). Spinoza's Ethica, A systematical presentation of the emotions. http://users.telenet.be/rwmeijer/spinoza/essay2.htm De nummers in de tabel verwijzen naar de definities in deel 3 van de Ethica (E3AD) en andere vindplaatsen in de Ethica. De hyperlinks verwijzen naar het essay van Meijer. De vertalingen zijn merendeels van Krop (2012). Spinoza Ethica (Bert Bakker).							
2	<i>Hartstochten E2d3 (Affectus)</i>							
3	<i>Primaire hartstochten (Affectus primitivus sive primaries) die wij ondergaan E3p11s Passio (animi pathema)</i>				<i>Primaire hartstochten (Affectus primitivus sive primaries) door ons handelen E3p58/59 Actio (animi fortitudo)</i>			
4	Blijdschap 2 (Laetitia)		Droefheid 3 (Tristitia)		Begeerte 1 (Cupiditas)			
5	<i>Passieve hartstochten afgeleid van Blijdschap</i>		<i>Passieve hartstochten afgeleid van Droefheid</i>		<i>Passieve hartstochten afgeleid van Begeerte</i>			
6	<i>Met interne oorzaak E3AD24e</i>	<i>Met externe oorzaak E3AD24e</i>	<i>Met interne oorzaak E3AD24e</i>	<i>Met externe oorzaak E3AD24e</i>				
7	Zelfvoldaanheid 25 (<u>Acquiescentia in se ipso</u>)	Liefde 6 (<u>Amor</u>)	Berouw 27 (<u>Poenitentia</u>)	Haat 7 (<u>Odium</u>)				
8			Neerslachtigheid 26 (<u>Humilitas</u>)					
9	Verwaandheid 28 (<u>Superbia</u>)	Overschatting 21 (<u>Existimatio</u>)	Zelfonderschatting 29 (<u>Abiectio</u>)	Onderschatting 22 (<u>Despectus</u>)	Edelmoedigheid E3p59s (<u>Generositas</u>) of Betamelijkheid E4p37s1 (<u>Honestas</u>) Flinkheid E3p59s (<u>Animositas</u>)			
10		Genegenheid 8 (<u>Propensio</u>)		Afkeer 9 (<u>Aversio</u>)				
11		Medeleven 24 (<u>Misericordia</u>)		Afgunst 23 (<u>Invidia</u>)				
12		[Geïmiteerde blijdschap] E3p22s [Laetitiae imitatio]		Meegevoel 18 (<u>Commiseratio</u>)			Navolging 33 (<u>Aemulatio</u>)	
13		Hoop 12 (<u>Spes</u>)		Vrees 13 (<u>Metus</u>)			Angst 39 (<u>Timor</u>)	
14		Zorgeloosheid 14 (<u>Securitas</u>)		Wanhoop 15 (<u>Desperatio</u>)			Moed 40 (<u>Audacia</u>)	Lafheid 41 (<u>Pusillanimitas</u>)
15		Vreugde 16 (<u>Gaudium</u>)		Teleurstelling 17 (<u>Conscientiae morsus</u>)			Schroom E3p39s (<u>Verecundia</u>)	
16		Toewijding 10 (<u>Devotio</u>)					Verbijstering 42 (<u>Consternatio</u>)	
17		Bespotting 11 (<u>Irrisio</u>)						
18	Trots 30 (<u>Gloria</u>)	Lof E3p29s (<u>Laus</u>)	Schaamte 31 (<u>Pudor</u>)	Blaam E3p29s (<u>Vituperium</u>)			Vriendelijkheid 43 (<u>Humanitas</u>)	Bescheidenheid E4App25 (<u>Modestia</u>)
19					Gunstbejag 44 (<u>Ambitio</u>)			
20		Genegenheid 19 (<u>Favor</u>)		Verontwaardiging 20 (<u>Indignatio</u>)	Dankbaarheid 34 (<u>Gratia seu Gratitude</u>)	Plichtsbef E4p37s1 (<u>Pietas</u>)		
21					Welwillendheid 35 (<u>Benevolentia</u>)			
22	Leedvermaak & Opluchting E3:p24s,p47s,AD23 [<u>Desiderio oppositum</u>]		Verlangen E3p36s (<u>Desiderium</u>)		Verlangen 32 (<u>Desiderium</u>)			
23								
24	<i>Hartstochten door wankelmoedigheid (animi fluctuatio)</i>				Woede 36 (<u>Ira</u>)	Wreedheid of Hardvochtigheid 38 (<u>Crudelitas seu Saevitia</u>)	Zachtmoedigheid E3p59s (<u>Clementia</u>)	
25	Naijver E3p35s (<u>Zelotypia</u>)				Wraakzucht 37 (<u>Vindicta</u>)			
26	<i>Hartstochten die voornamelijk tot het lichaam zijn te herleiden (ad corpus potissimum refertur)</i>				<i>Onmatige begeerte en lust (immoderata cupiditas et amor)</i>		<i>Actieve hartstochten afgeleid van Flinkheid</i>	
27	Opgewektheid E3p11s (<u>Hilaritas</u>)	Aangename Prikkeling E3p11s (<u>Titillatio</u>)	Zwaarmoedigheid E3p11s (<u>Melancholia</u>)	Verdriet E3p11s (<u>Dolor</u>)	Hebzucht 47 (<u>Avaritia</u>)	Vraatzucht 45 (<u>Luxuria</u>)	Zelfbeheersing E3p59s (<u>Temperantia</u>)	
28	<i>Uitwendige lichamelijke hartstochten/aandoeningen (corporis affectio externa)</i>				Drankzucht 46 (<u>Ebrietas</u>) Wellust 48 (<u>Libido</u>)		Soberheid E3p59s (<u>Sobrietas</u>)	
29	Snikken E3p59s (<u>Singultus</u>)	Lachen E3p59s (<u>Risus</u>)	Verbleken E3p59s (<u>Livor</u>)	Trilling E3p59s (<u>Tremor</u>)			Kuisheid E3p56s (<u>Castitas</u>)	
30	<i>Geen echte hartstochten (affectus non est) door verbeelding van individuele dingen (rei singularis imaginatio)</i>						Tegenwoordigheid van geest E3p59s (<u>Animi in periculis praesentia</u>)	
31	Verwondering E3AD4, E3p52s (<u>Admiratio</u>)		Minachting E3p52s (<u>Contemptus</u>)		Legenda Relaties tussen hartstochten per rij: Blauw: tegengestelde hartstochten Geel: tegengestelde hartstochten met interne oorzaak Paars: tegengestelde hartstochten met externe oorzaak Groen: gerelateerde passieve en actieve hartstochten			
32	Achting E3p52s (<u>Veneratio</u>)	Afschuw E3p52s (<u>Horror</u>)		Verachting E3p52s (<u>Dedignatio</u>)				

Voorbeelden van tegengestelde hartstochten:

2 Blijdschap is de overgang van de mens van minder naar meer volmaaktheid	3 Droefheid is de overgang van de mens van meer naar minder volmaaktheid
---	--

Voorbeelden van tegengestelde hartstochten met interne oorzaak:

28 Verwaandheid is uit Liefde beter van zichzelf denken dan terecht is	29 Zelfonderschatting is door Droefheid slechter van jezelf denken dan terecht is.
--	--

Voorbeelden van tegengestelde hartstochten met externe oorzaak:

6 Liefde is Blijdschap in combinatie met het idee van een uitwendige oorzaak	7 Haat is Droefheid in combinatie met het idee van een uitwendige oorzaak
24 Medelevens is Liefde die je er toe brengt om je blij te maken over het geluk van iemand anders en je droevig maakt over het ongeluk van die persoon	23 Afgunst is Haat die je er toe aanzet om droevig te zijn om het geluk van iemand anders en blij te zijn over het ongeluk van die persoon

Voorbeelden van gerelateerde hartstochten:

43 Bescheidenheid is de Begeerte om te doen wat de meeste mensen fijn vinden en te laten wat mensen vervelend vinden	38 Wreedheid is de Begeerte waardoor we worden aanzet om iemand kwaad te doen van wie we houden of met wie we medelijden voelen
--	---

Definitie van hartstocht:

